

ר"י **אבן שועיב** – יש שני הבנות בפרשה – שניגש להלחם ולריב, או לדבר פיוסין כי חשב שהוא ירא אלקים "את האלקים אני ירא" ולכן נגש להתחנן על הנער ואביו ושעדיף לו להיות עבד עולם מלעלות אל אביו ללא הנער.

ר' **בחי**: **מדרש** – שור נגד אריה – באזני אדני – זקנתו שעכבה פרעה לילה א' לקה הוא וביתו – הזהר שלא תלקה, אמו מתה מקללת אבי – הזהר שלא תחול עליך קללה, שנים ממנו נכנסו לכרך שכם והחריבוהו בשביל נקבה – וכאן בשביל זכר, כל שכן אכסניא של ה', פרעה גוזר ולא מקיים כך אתה, פרעה להוט אחר זכרים אף אתה, פרעה מלך ואתה שני לו, אבא מלך בישראל ואני שני לו, אם אני שולף חרבי אני מתחיל ממך ומסיים בפרעה.

כי עבדך ערב את הנער – אמר לו יוסף למה לא ערבת לאח שמכרת, רואה אני שמכרת אחיך וצערת לאביך – צעק יהודה **כי איך אעלה אל אבי והנער איננו אתי** אמר לו יוסף בוא ונתוכח שנינו – תדבר ותסדר את טענותיך אמר יהודה לנפתלי – כמה שווקים יש במצרים – רץ וחזר – 12 אמר יהודה לאחיו אני אחריב 3 ואתם כל א' א'

אמר לו יוסף: יהודה מצרים זה לא שכם – תחריב את מצרים כל העולם חרב יהודה: בעלילה באת **מרגלים אתם, לראות את ערות הארץ באתם, גביע גנבתם**. אני נשבע באבי הזקן ואתה בפרעה הרשע – אם אוציא חרבי מנרתקה אמלא מצרים הרוגים

יוסף: תוציא חרבך אכורכה על צוארך

יהודה: אם אפתח פי אבלע אותך

יוסף: תפתח פיך אסותמה באבן

יהודה: מה נומר לאבא

יוסף: הלך החבל אחר הדלי – אמו מתה כי גנבה – הוא המשיך דרכה

יהודה: דין שקר אתה דן

יוסף: אין דין שקר אלא מכירת אחיכם

יהודה: אש שכם דולקת בקרבי (חשדו שלוקחו למשכב זכור וצריך להחריבו כמו שכם)

יוסף: אני מכבה אשך על ידי אש תמר כלתך (אין לך לקנאות על זנות אחר מעשה תמר – קשוט עצמך תחילה)

יהודה: אני כועס אין שיוכל נגדי

יוסף: כעסך אני שובר

יהודה: אני יוצא וצובע שוקי מצרים בדם

יוסף: אתם צובעים כל ימיכם כך צבעתם כתונת אחיכם בדם ואמרצם שטורף החליתו להחריב מצרים – אמר יוסף אתגלה להם.

כי כמודך כפרעה שניכם לא מקיימים – אתה הבטחת שמי שבא למצרים יצא בשלום ועכשיו אתה מעליל עלינו

מה, כט – וקרהו **אסון** והלא אל יפתח פיו לשטן, אלא טענת יעקב כל פעם שיצאתם כולכם נאבד אחד, יוסף, שמעון, ועכשיו מה יהיה עם בנימין?

מה, לט – **ערב את הנער** – שיעקב ידע שנענש על בן שמת ועונש זה רצה שיהודה יקבל עליו

הוציאו כל איש: מדרש: סיכן עצמו כדי לא להלבין פני אחיו – שיכלו להרגו ואף אחד לא היה יודע שהוא יוסף

אני יוסף: אמר להם אני מביא לכם את החיכם שמכרתם – התחיל לקרוא "יוסף בן יעקב בא" ואחיו הסתכלו לכל פינות הבית לראות מאפה יבוא – עד שאמר להם מה אתם מסתכלים אני יוסף אחיכם – מיד פרחו נשמתם. א"ר יוחנן ווי לנו מיום הדין ווי לנו מיום תוכחה – מה מיוסף לא יכלו לענות, אנו מה' אל עחת כמה וכמה

אחיכם למרות שמכרתם אותי הנה

י' – והיית קרוב אלי - לא תרצה להיות בעיר הבירה – אבל קרוב כן ושם אוכל לכלכלך כי לשלוח הרבה לכנען לא אוכל שלא יחשדו אותי שאני עושה לי אוצרות כסף שם ושרצוני לשוב למולדתי

יב- כי פי המדבר לשון הקודש, או כפי כן לבי שאין לי עליכם טינה על המכירה

יט – ואתה צות זאת עשו פרעה ידע נאמנותו של יוסף שלא ישלח לאביו כלום אלא אם פרעה יצוה עליו

מו,כז- וירא את העגלות – "ע" תלויה כי ראה את הגלות שבאה

מו,א- ויזבח זבחים – היה הראשון שהקריב זבחים – שלמים, שאר האבות רק הקריבו עולות.

מו,ד- אנכי ארד עמך מצרימה- כאן אונקלוס מתרגם לשון ירידה ממש, כי מצתת את דבר ה' שה' אמר שירד, בכל מקום אחר שמתאר את פעולת ה' נזהר מלשון גשמי. או שכאן מלאך מדבר.
מורה נבוכים ח"א פ"כז

מז,ה – אביך ואחיך באו אליך - אליך ולא לי – תן להם משלך ולא משלי.

מז,ח כמה ימי שני הייך יעקב אמר אם תתן לי לחזור ליקבר בארץ ישראל אחרי הרעב טוב, אחרת אקנה תבואה ואחזור – אמר לו פרעה – זקן בן כמה אתה שאתה חושב לחיות אחרי הרעב. ענה יעקב – אני צעיר רק נראה זקן מחמת רעות שני חיי. ויברך יעקב את פרעה- החזיק טובה על זה

יש מפרשים: שהיה פרעה בחור בבית אבימלך (שהמלכים שולחים ילדיהם לגדול אצל מלכים אחרים) וראה את יצחק אביו וחשב שזה הוא

רק אדמת הכהנים- משה כתבו שישראל לא יהיו צרי עין לתת תרומות ומעשרות – שעולה לחומש, ראו מה עשה פרעה לכומרים שלא קרה אדמתם ופטרם מחומש בע"ז שלו, כ"ש אתם בני ואני נותן לכם את ארץ כנען בחנם שתתנו במקום מצוה כי אתם בני אל חי.

וארבע ידות: שלא יבזבז אדם יותר מחומש.